

BORSSZEM JANKÓ

SZERKESZTI: *Molnár Jenő*

BUDAPEST, 1931 DECEMBER 1 HATVANNEGYEDIK ÉVFOLYAM

● 23 ●

3189 SZÁM

Tetemrehívás a GyOSz-palotában

Jajjjajaj, a Népjóléti!...

MÉRT ÉPPEN LESTYÁN?

Albrecht meg a bibliai József

Hova tévedt a „Tévedt nő“?

A kitért bárónő hitközségi adója

Nem hagyják magukat

a hoppon maradt mágnáskisasszonyok

Magyar küldöttség Mandzsúriában

Ára: 50 fillér

Tetemrehívás a GyOSz-palotában

— Arany János balladája után —

Az m. kir. rendeletterdöben

Halva találták Gyáry Benőt,
Hosszú „halef” volt ifju szívében.
„Ime, bizonyosság Vargha előtt:
Devizarendelet ölte meg őt!”

GyÁSz teremébe vitette a Kincstár,
Majd letévé a GyOSz piacán;
Meg se tekintí, egy szava sincs már...
Vérben, ahogy volt, nap-nap után
Hever papíros-ravatalán.

Állata őrzeni négy min. tanácsost:
„Lélek az ajtón se be, se ki!...”
Hátha a bankja, ügynöke már most
Jönne siratni? — „Vissza neki!”
Nyakcsigolyáját szolgálja szegi.

Gyári üzembről bolti teremre
Rejti keservét Maxi, Samu.
OMKE lapokba hívja tetemre,
Kit szemre vesz snasszért sanda gyanu.
Legyen a seb vérzése tanu.

A palotát lepi fekete posztó,
Jön zokogással a Textil-üzem.
Áll a tetemnél... se pénz, se posztó,
Nyersanyagot kér s nyersen üzen:
„Mért hallgattok mint díjnye fűben?”

„Jöjjenek ellenségi, ha voltak!”
Jó, kit a GyOSz most rendre nevez.
Hiába! nem indul sebe a holtnak,
Állva zsebénél az, vagy emez:
„Gyilkosa hát nem ez... újra nem ez”.

„Hát ki?...” — riad fel Maxi sötéten,
„Bosszúlatlan nem foly a drága bér.
Ide a gyilkost!... sujtsa a szegyen!...
Bárha meg is van, nem sokat ér, —
Mindenki gyanús nekem, aki él”.

„Jöjjenek úgy hát régi baráti!”
Sorra belép sok kereskedő.
Fáj nekik a hőst véríbe' látni,
(Törli szemét meghatva Fenyő) —
Erre se vérzik Gyáry Benő.

„Jöjjön a bankok apraja, nagyja...
Weiss Fülöp, Éber, Erney... mind!”
Meggönyezetlen senkise hagyja,
Hú komittensre szánva tekint.
Nem fakad a seb könnyre megint.

„Jöjjön az OMGE, mostoha húga
GyOSz-nak!” — Im jön s messze sikolt.
Somssich reárog, öleli bűgva...
Erre sem érez semmit a holt.
Marad a tört vér — fekete folt.

„Jöjjön utolszor szép szeretője:
Nemzeti Jegybank, büszke, kacér!”
Jő, — szeme villan s tapad a törre,
Zsebje sovány, kamatja kövér.
Sebből pirosan buzog a vér.

Könnye se perg, ajvé-ja se hallik,
Csak odakap, hol lenne az agy:
Iszonyú az, ami odanyilallik!...
Rendelet által a GyOSz ere fagy:
„Jegybank, ez ifjú gyilkosa vagy!”

Kétszeri mondást fejbeütöten
Hallgat el, aztán így hebegi:
„Gyáry Benőt én meg nem öltem,
Tanúm a GyOSz Goldbergerei!
De a halef-et én adtam neki”

„Bírta szívem rá nagy kivitelre,
Deviza kellett... ám vala gát.
Unszola ő külföldi hitelre,
Mert ha nem: lépíti magát, —
Enyelgve adám a tört: nosza hát!”

S vadul a sebből a tört kiragadja,
(Pár finom átkot közbe lenyel)
Kacag és víg és fennvillogtatja
S „azért se!” visongással rohan el.
Vetni kezét rá senkise mer.

Odakint lefut a Hold ucca során,
Táncolni, dalolni se szégyell;
Dala víg: „Egyszer volt egy leány,
Ki csak úgy játszott a legénnyel,
Mint Nemzeti Jegybank az igénnyel”.

MOLNÁR JENŐ

Régi módi,

elavult az arc szappanozása, mert a „Fulgor” vízzel 1 perc alatt borotválkozhat.

A Hét műsora

„FEHÉR (MOLY) LÓ”

„ÉDES ELLEN SÉC”

„BECSÜLETES MEGTALÁLÓ”

„A MEGBOLDOGULT”

JÓZSEFET ELADTÁK TESTVÉREI, ALBRECHTET KITAGADJÁK NŐVÉREI

A bibliai Józsefet eladták vala a testvérei. A habsburgi Albrechtet kitagadják a nővérei. (Ámbátor már cáfolják vala.)

A bibliai Józsefet előbb adták el vala testvérei, mint mielőtt összekerüle az asszonnyal, kinek neve Putifárné vala.

A habsburgi Albrecht nővérei azután tagadták ki vala testvérüket, hogy összekerüle az asszonnyal, kinek neve Rudnáné vala.

És szavuk megállítá „egy pillanatra” Az Estet, miként annakidején Józsuá a Napot.

A világválságban és ezernyi más bajban vergődő polgárok viszont a Kohner bank csődjével, a devizarendelettel, a bankrablásokkal és a fenyegető tél rémével foglalkoztak vala és mondták: sag'schon!

És ebben maradtak vala.

Igy jegyzé fel írastudónk a bibliai József és a habsburgi Albrecht históriájút az Úr 1931-ik nehéz és keserves esztendejében azok számára, akiknek semmi más bajuk nem vala, csupán csak habsburgi Albrechtnek és az ő nővéreinek családi gezezérsze.

MAGA CSAK TUDJA SALAMON BÁCSI...

... mért nem libabőrös már a pesti ember háta, ha diktatúra-hírekről hall?

Seiffensteiner Salamos bátyánk rágyújtott egy finom Jovialesre és így válaszolt:

A munkácsi hitsorsos dicekedett a máramaroszigeti hitsorsosnak, hogy milyen nagy csodatevő az ő rabbijuk.

— Képzeld csak, — mondta — a mult évben egy tengeri hajón utazott, amelyiken több vagón puskaport is szállítottak... Egyszer csak megbolondult a kapitány és égő gyufát dobott a puska-porba.

— Isten a világ felett! — kiáltotta el magát a máramarosi. — Nű, és persze felrobbant az egész hajó...

— Aderabe! — mosolygott a munkácsi. — Hiszen mondtam, hogy a mi rabbink is a hajón volt és mit tett Isten?...

— Mondd már!...

— Azt tette, hogy az egész história

avval a gyufával nem is volt igaz.

Oszposz: Az egész história avval a diktatúrával talán nem is igaz.

Hát az hogy van, hogy nálunk a legtöbb szereplő politikus nem ért a pénzügyekhez és a közgazdasághoz?

Karfunkel Tóbiás alacsony sorból vergődött fel s egy nagyon egyszerű és tudatlan falusi lányt vett el feleségül. Már gazdag textilkereskedő volt, mikor fia a gimnázium első osztályába járt. Gyöngye volt a gyerekek, hát egy fiatal jogászt vettek mellé házitanítónak. Hogy növeljék az ambícióját, az első órán ezt mondta az apja:

— Ugy nézz erre a bácsira, fiacskám, hogy anyukádat is ő tanította írni-olvasni.

— Hogy lehet az? — kérdezte csodálkozva a fiú — hiszen anyuka sokkal öregebb, mint a bácsi.

— Tudod, fiacskám, — felelte zavarosan az apa — anyukád ebből a két tárgyból annak idején föl volt mentve.

Cince-conce: úgy látszik, a mi nagy politikusaink is föl voltak mentve pénzügytanból és gazdasági ismeretekből.

Mentelmi rímek

Ó mentelem, ó mentelem,
E dalt most néked szentelem.
Ne félj, nem leszek szemtelen.

Ó mentelem, ó mentelem,
E gondolat bár nemtelen,
Amit sottognak: fertelem.

Ó mentelem, ó mentelem,
Azt mondják: számos kent elem
Jólétben fürdött szüntelen.

— HOGYAN?... A MENTELMI JOGOT MEGCSIPTE A DREHR?

Védekezés a bankrablások ellen

Mint értesülünk, a TÉBE elhatározta, hogy a bankok pénztárhelyiségének ajtajára és kirakatába a következő elriasztó táblákat teszi ki:

Ne strapálja magát!
Minden pénzünket elvitte a Nemzeti Jegybank.
(Pontos címe a telefonkönyvben.)

Értékpapírok, külföldi pénznemek,
utazási csekkek, lombardkölesönök,
gépfegyverek és tankok.
Tankkamatláb: 100%-ig biztos halál.

Maga naiv vidéki!
Ami dohányunk volt, mind felszip-pantották az igazgatósági tagok.
Azért a pár fődözetlen eszékkért és Mirjamért, amit itt talál, nem érdemes magát leköteleztetni Kozarekkel.

Vázsonyi Vilmosné könyve

„Az uram maga is nagy tréfacsináló ember volt. A Borsszem Jankó, az Üstökös, a Pesti Napló Tarka krónikája folyton hozták az ő szellemes vicceit. De míg a vicc-csinálók maguk rendszerint nem tudják élvezni a mások tréfáit, ő minden viccnek hálás publikuma volt.”

Ezeket a sorokat Vázsonyi Vilmosné „Az én uram” című könyvében olvasom, egy kivételesen okos és szellemdús asszony könyvében, amely egy nagy ember élettörténetét foglalja magában s amelynél izgalmasabb, lenyűgözőbb regényt keveset adott az egyébként is szegényes magyar memoár-irodalom. Milyen gyönyörű is lenne, uram istenem, ha — teszem azt — Petőfit, Adyt, Jókait, Bánffy Dezsőt, Tisza Istvánt, stb. az özvegyüknek ilyen nemesen szubjektív, az emberi gyöngéket sem takargató följegyzéseinek keresztül láthatnánk és ismerhetnénk! Vázsonyiné vállalkozásával szemben csak addig lehetett tamáskodni, amíg ez a 468 oldalas könyv nem tett tanúságot életrajzírói hivatottsága, éles megfigyelőképessége, bámulatos memóriája és — amit első helyre kell tennünk — hitvesi erényekben gazdag lelki-lete mellett. (És ezért nem lehet őt kivélceni!...)

De e helyütt másról kell beszélnünk. Vázsonyiról, a tréfamesterről, ezer meg ezer szikrázó ötlet kitalálójáról. Nekem sajátosan a vidám és viccelődő Vázsonyiból mindig több jutott, mint az elborult homlokú államférfiúból, a tépelődő szociálfilozófusból, a viharos erejű szervezőből, az alkotó várospolitikusból. Valahányszor találkoztunk (s volt idő, hogy közös redakcióban naponként), mindig ambicionálta, hogy valami jót és persze aktuálisat mondjon, ami a Borsszem Jankót prózában, versben, karikatúrában ékesítené. Szenvedélyes szóvicc-rögtönző volt, minden második szónak képes volt kitekerni a nyakát, ha a szellemi ficam mulatságosnak látszott. (Shakespeare jut az ember eszébe, aki sziklákat görgetve, tengert paskolva úgy játszott a szavakkal, mint bűvész a színes üveggolyókkal, — a nagy szellemek pihennek, amikor szóvicceket és tréfákat csinálnak. Nálunk Arany és Jókai volt a leg-szenvedélyesebb szóficamító, ha a magyar vicc ormára, Ágai Adolfra nem nézünk.) A parlament folyosóján, félig végigheveredve a pamlagon, beteg lábait törökösen maga alá húzva, Trabukóját szíva, mint nevető keleti bölcs mulattatta a köréje sereglett képviselőket, újságírókat. Valóságos eleven élclap volt s tüneményesen gyorseszű tréfás krónikása a Házban lepergő eseményeknek. Az volt előszóban, ami Mikszáth írásban: a t. Ház szellemes krónikása. Egy-egy ötlete gyilkolt, egy-egy szatirikus megjegyzése mint örök epitheton (non ornans), mint bogáncs ragadt meg nagy — inkább nagyképű — politikusok habitusán. S igaza van a feleségének: a mások jó ötleteit mindig boldogan élvezte. Ebben a humor és a szatira nagymestereire, Ágaira és Sipuluszra (Rákosi Viktor) hasonlított, akik a mások viccein könnyezésig tudtak kacagni.

— Van egy jó képtémám a Jankó számára, — mondta nekem gyakran a Házban, az „Abbaziá”-ban, úton-útfélen, még olyankor is, amikor más és más politikai vizeken eveztünk. Megrajzolásra szánt metafóráit rendszerint a görög-római mitológiából és a magyar történelem hőskorából merítette. Az öreg Andrássy Gyuláról, Tisza Kálmánról, Bánffy Dezsőről köztudott volt, hogy a Borsszem Jankó rajzolóit tömredék témával látták el. Magam Khuen-Hédervárytól, Lukács Lászlótól, Tisza István-tól, Vadász Lipóttól, Klebelsberg Kunóttól kaptam ezékat azóta már elhunyt nagy művészeink számára, — az ellenzékéről Vázsonyi Vilmos volt az egyetlen, aki képes volt grafikusnak gondolkozni. (Ezen a téren Székely Ferencet és Kozma Andort senki sem tudta utólni. Tőlük erednek a Borsszem Jankó 25—30 évfolyamának legsikerültebb képtémái, amelyeknek változataival még ma is lépten-nyomon találkozunk.)

Kissé messzire kanyarodtam Vázsonyi Vilmosné nagyszerű könyvétől, de az író nő felelős érte, — mért zsúfolt össze ebben a szerényen „kis könyvnek” mondott oeuvre-jében olyan óriási anyagot, amely az elmúlt három évtized minden szereplő

tanujának nyelvét a bőbeszédűségig oldja fel. Azzal a titkos fogadalommal tettem le ennek az eszményi özvegyasszonynak az írását, hogy még egyszer, még kétszer, még sokszor fogom a kezembe venni. Vázsonyi Vilmos zsenijének kongeniális női lélek kellett, amely a megértés rőzséjével táplálta a korán kilobbant tündöklő szellem öröklángját.

(M. J.)

Anonymus tűnődik

— Alapjában véve szerencsés fráter vagyok. Az én időmben csak holmi tatárjárás miatt fáj a jegyzők feje. Manapság az adók miatt is őket teszik felelőssé.

A City-klubban

— Hogy proccol ez a Bimzenstein. Villamoson jár és Szimfóniát szí.
— Tudom. Adja az újszegényt.

A TEJRENDELET

Tejrendelet készült
Minálunk itt helybe',
Milimári néni
Könnyet ejt a — tejbe.

Igy megkeresztelvén
A tejeskét este,
Jól megszaportva
Hozza reggel Pestre.

Azt, hogy a tej árát
Most már maximálják,
Hazánk tehenei
Bögve konstatálják.

A fogyasztó így szól:
Tejrendelet? Rendben!
Fő, hogy ezzel ismét
Ne fejjenek — engem.

Most csak arra kéne
Rendelet itt helybe':
Legyen mit aprítani
A maximált tejbe. (HESZ)

MAGA CSAK TUDJA INTIM SZIRIUSZ

millen idők várhatók mostanában?

— Honne, honne! A hosszú idő óta tartó kormánypárti pressziót erős depresszió váltotta fel. A hőmérséklet és több kényes akta süllyedéséről számolhatunk be. A hőmérő nullát mutat. Hasonló nullákat láthatunk vezető közéleti pozíciókban. A felhőzet mindenfelé növekszik; maximumát az adófizetők homlokán érte el. Keletről meg-megújuló dömping-áramlatok, nyugatról heves devizaszelek közelednek. Egyelőre helyi ciklonok, vezérciklonok és motociklonok dühöngenek.

Prognózis: Hideg idő várható, az egységesszártiak örömére, nyílt havazással, parlamenti szükségmunkával és 30 gróf politikai tömörülésével.

— Mért akarják mindenáron bérbeadni a közüzemeket?
— Ut aliquidálni fecisse videatur.

Olesóbban, mint bárhol
vehet a gyártónál,

Nedelko Sándornál

Budapest VII, Károly körút 15. sz.

90 éves cég

hátizsákot

minden méretben és formában,
továbbá **ponyvát, sátrat,**
zsákot és gazdasági köte-
leket stb.

BORSSZEM JANKÓ A SZÍNHÁZBAN

Hova tévedt a „Tévedt nő”?

Anna Maria Guglielmetti, a tüneményes hangú és méltán világhírű olasz énekesnő november 20-án a Városi Színházban lépett először operaelőadás keretében a budapesti közönség elé. Óriási nézőtér s az a különös, édes izgalom várta, amely a rendkívüli művészegyenlőségek megjelenését hullámozza körül. „A tévedt nő”, La Traviata volt műsoron. És? ... Mindenki tévedett, — a „Tévedt nő” megszemélyesítője, Guglielmetti kivételével. Ő nem tévedett a maga kivételes művészetében. Csak abban tévedt, hogy — a Városi Színházba tévedt.

A varázsos hangú Guglielmetti hibátlanul énekelt, hibátlanul játszott, hibátlanul volt öltözve. De a többi! ... Csupa tévedt nő és tévedt férfi. Tévedt tenorista és tévedt baritonista. Tévedett az igazgató, tévedett a rendező, tévedett a karmester és — tévedett a publikum, amely zavartalan élvezet reményében váltotta meg a drága jegyét.

A sokáig emlékezetes szörnyelőadás szereplőitől mégsem lehet elvitatni a jóakaratot. A tenorista például, hogy partnerének mély énekét ellensúlyozza, állandóan egy félhanggal magasabban énekelt. Guglielmettit ez a körülmény persze idegessé tette, de a tenoristát csöppet sem

zavarta. A rendező, mint tévedt férfi, tévedéseinek hosszú sorát azzal tetézte, hogy a tenoristát és a szobalány alakítóját (akinek úgy látszik ez volt az első „helye”) nem tanította be arra, hogy az opera végén, mikor a hősnő elesik, föl kell fogniok — és szegény Traviata a szőnyegtelen színpadra zuhant. Ez a szerepen kívüli akaratlan produkció a vendégművész nő fejének olyan hangos koppanásával járt, hogy a közönség egy része hangos nevetésben tört ki.

Ne tessék a publikumra haragudni, nagyon rendszeren viselkedett. Például amikor a szobalány későn lépett a színpadra, hogy úrnőjének a szerelmes Alfréd jövetelét jelentse... Nos, a szerelmes Alfréd már a színen volt (bent is kellett lennie, mert megkapta a zenei végszót), mikor rémülten loholt utána a szobalány az elkésett bejelentéssel.

Hogy ezek után Guglielmetti nem volt hajlandó készpénznek venni Ferenczy Károly direktor további fogadkozásait és elhárította magától a másodsor való föllépés ismeretlen meglepetéseit, — ez csak természetes. A művész nő a második estén a „Hoffmann meséi”-re szerződött. Nem pedig Ferenczy meséire.

FIRHANG MÖGÖTT

PORCELLÁN a címe a Kamara Színház újdonságának. Anday Ernőnek, a darab írójának egy barátja a főpróbán a következő szövegű cédulát csempészte a kritikusok zsebébe:

Vigyázat, törékeny!

*

A MAYA című operettbe az utóbbi napokban a rádiót is bekapcsolták attrakciónak.

— Mondd, kérlek, — kérdezte valaki Sebestyén Dezsőtől — jó ez a rádió?

— Kitűnő, — felelte a direktor. — Ezzel, kérlek, nemcsak Rómát és Londont tudok fogni, hanem — közönséget is.

*

PÉCHY ERZSI férjéről, Gariboldi báróról folyt a szó a színházban.

— Mondjátok, — kérdezte valaki — nem rokona ez a Gariboldi Garibaldinak,

annak a nagy szabadsághősnek?

— Kizárt dolog, — felelte Rátkai.

— Miért?

— Mert ha egy ilyen fanatikus szabadságért rajongó családból származna, akkor ő is híve lenne a szabadságnak és — nem nősült volna meg.

— Manó, az istenért, hogy ülhetsz itt ilyen nyugodtan, mikor az egész város tudja, hogy a feleséged most fog megszökni a barátjával?

— Na és aztán? ... Kell nekem törődni a más bajával? ...

A lóhús körül

— Olvastad? Már a lóhús fogyasztás is a minimálisra csökkent Budapesten.

— Mi csodálkozni való van ezen? ... Sok a lóból is megárt.

Magyar küldöttség Mandzsúriában

(A Népszövetség megkereste a magyar kormányt, hogy a mandzsúriai állapotokat megvizsgáló nemzetközi bizottságban illő módon képviseltesse magát Magyarország is. A kormány úgy válogatta össze a magyar delegátusokat, hogy ha a mongolok meglátják őket, az az érzésük legyen: ezek a derék magyarok hozzánk hasonló fővel gondolkoznak.)

Kin-Csüing kínai tábornok: Ni-ni, hi-szen ez mind esu-pamon-gol po-fa!

A kitért bárónő hitközségi adója

Egy társaságban arról a közéleti téren is ténykedő, sőt kereszténykedő bárónőről folyt a szó, aki született zsidó létére született kereszténynél is jobban veri nagy gyémántkeresztel ékes mellét.

— Na, — mondta valaki — azt hiszem, nemsokára megérjük, hogy öméltóságára a zsidó hitközség is kiveti a maga adóját.

— Hogy-hogy? Talán vissza akar térni öméltósága?

— Azt nem, de most, a látszatadózás idején, a bárónővel kapcsolatban határozottan az a látszat, hogy egy — öreg zsidóasszony.

Nép(jóléti) dalok

Ezt a kerek erdőt jártam én,
Ezt a panamácskát vártam én.
Bíztam benne, hogy majd sikerül,
De a végén minden kiderül.

★

Rácsos kapu, rácsos ablak,
Nép(jóléti), én itt hagylak.
Nem megyek már el Arcoba,
Besétálok a „Markó”-ba.

Feketére, feketére
Van a jólét festve...
Itt állunk a skandalummal
Reggel, délben, este.
Nem győzték a seftet itt kijárni,
Be kellene, be kellene mindegyiket zárni.

★

Beszegődtem népjóléthez kontárnak,
Mivel tudtam, ilyen embert pont várnak.
Fizetésem tíz bon s némi kijárás, —
Hej, de remek egy állás!

A rokkant férj

Súlyos testi sérülés vádjával áll egy természetes aszszonyság a törvényszék előtt. Az elnök így szól hozzá:

— Csak nem akarja elhiteni velünk, hogy egy ilyen rokkant, mint a férje, meg akarja verni magát?

— Mikor a verekedés elkezdődött, akkor még nem volt rokkant, — feleli a vádlott nő.

Kedves Borsszem Jankó!

Krausztól, a kis vidéki borkereskedőtől megkérdezte valaki:

— Hogy megy a bolt, Krausz úr?

— Sehogy. Nem keresek a boron egy fillért se.

— Hát akkor miből él?

Krausz vállat von:

— Na, a vizen keresek valamit.

Munkanélküli segély

Munkanélküli jövedelem

A mátrai szanatórium

I.

— Mi a baj megint a népjóléti minisztérium építkezései körül?

— Állítólag sok százezer pengővel vannak egyesek mátralékban.

II.

— Tulajdonképpen kiknek a számára épült a mátrai szanatórium?

— A zsebrák gyógyítására.

III.

— Hallottad?... A népjóléti minisztériumban egész tömeg számlát talált a vizsgálat, amely tele van kaparással.

— Szóval szép kis summát kapartak össze maguknak némely urak.

Barnaszén-dal

A bugaci csárdában

Briket ég a kályhában,

A kályhában briket ég, briket ég, —

Attól fullad a vendég...

REB MENÁCHEM CICESZBEISZER SZÖRNYŰ ÁTKOZÓDÁSAI

— Ledjél te o küzbenjáró személy, mikor két tehervonat fúzionál!

— Ledjen o te férjed passzív és kérjen tőled edj évi moratóriumot o kütelezettségei teljesítésire!

— Csak ozt oz aranyat hadja meg tenálad oz excellenz Popovics oreság, mit

o hallgatásoddal szereztél!

— Támadják meg éjjel edj sétét uccába o te hajadon leánygodat, de ne todjanak már tőle semmitse elvenni!

— Téged tartsanak o devizakérdés legkitünőbb szakértőjének o Lipótmézón!

Mért éppen Lestyán?

Százfokos gőzt eresztett rá az ujságok színházi kritikus-osztaga Lestyán Sándorra. Ezt a darabot meg kell nézmem, így magamban, mert arra aztán már igazán kíváncsi vagyok, hogy a pajtáságok, barátkozások, érdekeltségek már-már áthatolhatatlan, ingoványos sűrűjében mi az ördög lehetett az, ami ilyen keményen katonás rendbe sorakoztatta a nehézütegeket? Hiszen voltak itt darabok, vannak itt darabok és bizonyára lesznek darabok, amelyek százpercentes ürességük, lomposságuk, ötlettelenségük ellenére sem borzolják fel a kollektív kritikát.

Hát megnéztem. Címe: „Ezen üzlet megszűnik”. Műfaja: életkép, egy véres darab „ma”. A pesti kereskedelem szcenírozott riportja. Tipikus ujságíró-dráma. Amilyent szíval játszanak a német színpadokon. Mindenki mindennel tisztában van, aki az életet csak egy csöppet ismeri. Tudja, mi fog történni s a film-happyyend által megedzve, nem esik kétségbe, hogy itt is „minden jóra fordul”. (A Király ucca nyelvén: A Süvereleff-családból végül is mazlista lesz.) Hogy a színek riktók, hogy a figurák túlismertek, hogy a párbeszéd nem olyan szellemes, mint egy fúzionált Shaw-Pagnol-Molnár Ferencben, — istenkém, megesik ez a legjobb színpadi családokban is. Ezért kapott volna ki szegény Lestyán? Nem tudom elhinni. De hát akkor miért? És egyáltalán: miért éppen Lestyán?

Meglehetősen tájékozódva vagyok író- és ujságíró kollégáim ilyen meg olyan elhelyeztettségéről napi- és egyéb lapoknál, irodalmi és művészeti vállalatoknál. Vannak mégis néhányan, akik eltűnnek az ember szeme elől és nem tudjuk nyilván tartani: hol vannak, mit csinálnak? Így vagyok Lestyán Sándor kollégámmal is. Tűnődtem magamban: melyik napilapnak is a belső munkatársa? — de mindjárt el is vetettem a kérdést. Mert ha Lestyán valamelyik napilapnál dolgozik... akkor, nos, akkor hogyan jelenhettek volna meg ezek a kegyetlen kritikák? De lehet, hogy külföldi lapoknak ír s talán éppen színházi cikkeket. Szóval: akármilyen szerény keretek közt is, de részese annak a hatalmasnak, amelyet a nyilvánosság jelent. Addig — gondoltam — amíg erről hiteles információt szerzek, felfüggesztem a kérdést: miért éppen Lestyán?

Nyomozásom negatív eredménnyel járt. Lestyán Sándor, ez a kitűnő ujságíró — mondták nálamnál is tájékozottabb kollégák — jelenleg nincs állásban.

Vagyis? ... Lestyán Sándor kényre-kezdve ki van szolgáltatva a kritikának. Rajta elverhetjük a port. Az ő darabján keresztül mindent elmondhatunk, ami a szezon során felhalmozódik a begyűnkben. Amit szerettünk volna elmondani X. úr rémes vígjátéka, Y. úr vidám rémdrámája és Z. úr szörnyszülött operettlibrettója alkalmából. Kidühönghetjük magunkat, kiüríthetjük az epehólyagunkat, a cirkumspektusos bátorságunkat, Lestyán Sándor vogelfrei. A Lestyán Sándorokkal szemben borzasztó hősök vagyunk. Éljen a sajtószabadság, a kritikai szabadság, a lelkiismereti szabadság! Huj, huj, hajrá!

... És ön csodálkozik, kedves kritikus-kolléga, hogy Kovácsné öngagsága, miután reggel elolvasta az ön színházi beszámolóját, felhívja telefonon Barnáné öngagságát és azt kérdezi tőle: „Mondd, édesem, érdemes megnézni az új darabot?” — mikor pedig ön azt írta, hogy az új darab korszakalkotó remekmű és zivataros sikert aratott. Ne csodálkozzék, kartárs, hanem jusson eszébe Lincoln Ábrahám bölcs mondása: „One can fool some people all times, one can fool all people some times, one can't fool all people all times”. Némely embert be lehet csapni mindig, mindenkit be lehet csapni olykor, de mindenkit mindig nem lehet becsapni.

(—r—ö)

Waldmann Sándor

egészségügyi, fürdőszoba-, árnyék-
szék- és mosdóberendezések. Ólomárúk,
víz-, gőz-, légszszeszerezvények. Pipere-
cikkék. Fayencemosdók, klozetcszszékék,
bidetek és ülődeszékák, stb., stb.

Budapest VI, Vilmos császár út 61

Telefon: 102-74

Abbazia-Kávéház

(Oktogon)

Tulajdonos: Steuer Gyula

Cégalapítás: 1869

Ezer karikatúrát

állított ki a „Múlt és Jövő” szerkesztősége. Jankó Jánostól Bér Dezsőig és Bér Dezsőtől Forrai Zoltánig valóságos művészettörténeti szemlét tarthat itt a közönség a magyar karikatúra mesterei fölött. Homicskó, Linek, Faragó József, Garay mellett Major, Vértes, Madaras stb. rajzai tükrözik a magyar közélet és társadalom képét. A „Borsszem Jankó” hasábjain jelentek meg túlnyomórészt a nagy gonddal összeállított tárlat műdarabjai. Meg is jegyezte egy kritikus Bálint Jenő, a kiállítás lelkes rendezője előtt:

— Ugy látom, a Borsszem Jankó régi és új művészgárdája adott itt találkozót egymásnak.

— Azért is állítottam ki őket a „Múlt és Jövő”-ben, — felelte Bálint.

Pöstyéni kúra és — bankrablás

Az utóbbi időkben elszaporodott bankrablások arra készítettek egyik bankunkat, hogy pénztári tisztviselőiket egészségi szempontból felülvizsgálják. A vezérigazgatótól megkérdezte az egyik barátja:

— Mire jó ez?

— Tudod, kérlek, a bankrablók rendszerint „Fel a kezekkel!” kiáltással rontanak be a pénztárba.

— Na és?

— A multkor egy tisztviselőnket majdnem agyonlőtték, mert nem tudta föl emelni a kezét a reumája miatt. Most minden reumás pénztárost Pöstyénbe küldünk.

— Mondj nekem néhány nagy népcsaládot!

— Már mondom. Kohn, Weisz, Schwartz, Grün...

Helyzetkép

*Auf dem Dache sitzt ein Greis,
Der sich nicht zu helfen weiss.*

Közgazdasági halandzsza

Ki tudja azt közületek:

Mik azok a „közületek”?

Azt se tudják, Isten biz' a,

Mit is jelent a „deviza”?

Hát azt sejti-é a fórum,

Mi a „transzfer-moratórium”?

Mindegy: más műveltnek tart-e,

Nem tudom, mi az: „Stillhalte”.

És az, hogy „devizaklíring”...

Erre szintén választ kérünk.

Meg az, hogy „preferencia”...

Nem pedzi itt senki fia.

T. nagyképű közgazdászok,

Egy kicsit most rátok mászok.

Pesti polgár feje kábul:

Elég volt a halandzsából!

Mely már annyi sok pénzt elvett:

Pokolba a tolvajnyelvet! (mj)

Csemege-, fűszer-, konzerv- és italokért
telefonáljon
MIKLER SÁNDOR-hoz

Aut.: 264-86 Budapest, VI. Teréz körút 1/c

Kik veszik el arisztokratanőinket, ha arisztokratáink a lokálok és kulisszák világából házasodnak

Alig múlik el nap, hogy ilyen házassági híreket ne olvassánk a lapokban: „X. Y. gróf nőül vette N. N. kisasszonyt, a Kék macska mulató népszerű táncosnőjét.” — „K. Prutyika, a külvárosi operettszínház kórusvezető görlje ma esküdtök örök hűséget N. N. bárónak.”

Ilyen körülmények közt joggal merül fel a kérdés, mi lesz az arisztokrata-hölgyekkel? Ha az arisztokrata-családok férfitagjai következetesen a lokálok és kulisszák világából választják életpárjukat, ki veszi el a mágnáskisasszonyokat?

A főrangú hölgyek férjhezmenési problémája nem olyan aggasztó, mint amilyennek látszik. Alkalmi tudósítónk egész sereg készülő férjhezmenésről számol be.

Arisztokrata körökben például már mint bejegyzett tény említik *Bankesek-kovits Anasztázia grófnő* házasságát. A dúsgazdag és nagyműveltségű grófnőt *Piti Pál*, a Zöld Egér mulató kitűnő par-kettáncosa veszi feleségül.

Ugyancsak a napokban tartja esküvőjét *Himfy-Schaum Hermina grófnő* az agilis *Lúdtalp Benő* bárpincérrrel.

Srégenheld Katinka bárónő frigykötéséről *Crupi Ernővel*, a Bakk-klub zsetonosával városzerte suttognak.

Raccsffy Ildikó grófnő és *Lötty János*, a Berlińi Kalitka nevű mulató mixerének házasságkötése szintén napok, illetve papok kérdése csupán.

A legjobb partit azonban kétségkívül *Klausenberg Ludovika Krisztina hercegnő* csinálja. A hercegnőt nem kisebb ember veszi el, mint *Taszajtó József*, az angolparki „Dodgem” főindítója.

Ehhez fogható partit csak *Mária Eudoxia randaburgi nagyhercegnő* csinál, akit *Cink Manó*, a városligeti „Itt a vörös, hol a vörös?”-höz címzett játék-kaszinó tulajdonosa vezet oltár mögé.

Mint lapzártakor értesülünk, *gróf Oligarchay Péter* a legnagyobb titokban nőül vette *Kékvér Annunciáta grófnőt*. A fiatal gróf házassága arisztokrata körökben kínos megítélést keltett.

Ugy halljuk, a mágnáskaszinóban mozgalom indult meg a fiatal gróf kigolyozása ügyében.

Bérkaszárnya-idill

Egy körúti ház lakóinak feltűnt, hogy a második emeleten egy idő óta elcsön-desült egy házaspár, akinek veszekedéseitől mások csak úgy zengett a ház.

A harmadik emeleten lakó *Balogné* oldalát fúrta a kíváncsiság, mi történt az alatta lévő lakásban. Végre kinyomozta a tényállást és röviden így adta elő:

— Két hétig azért nem veszekedtek, mert haragba' voltak egymással. Most pedig azért veszekednek, mert kibékültek.

— Mondd, anyuka, lehetek én egy kott, ha nagy leszek?

— Hogyne, kislányom, majd ha jól viseled magad!

Úriház dísz: A SZÉPKÖNYV

Szép könyv dísz:

AZ ÍZLÉSES, MŰVÉSZI KÖTÉS

Köttesse be könyveit

Müller György könyvkötészetében

Budapest V, Vadász ucca 30.

Dr. Kajdacsy szakorvos
VIII, József körút 2

Rendel: 10—4 és 7—8-ig vér-, bőr- és nemibetegeknek

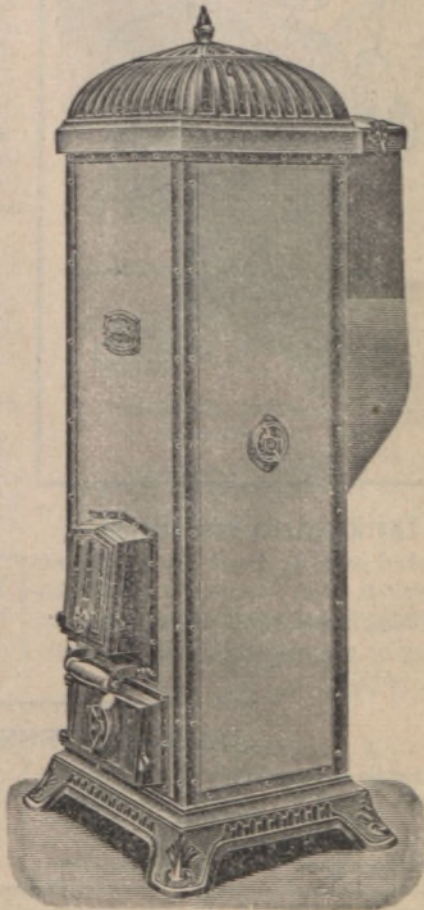
**Magyar Királyi Állami Vasgyárak
Kereskedelmi Képviselőte Rt.**
Budapest, V. Vilmos császár út 28., földszint
Telefonszám: 27-3-20

Szab. folytonégő

JOBBÁGY KÁLYHÁK

Főbb előnyei:

1. Még a legsilányabb hazai barnaszén is tökéletesen és teljesen szagtalanul égeti el!
2. 15—20 órán át kezelés nélkül ég!
3. Kitűnően szabályozható!
4. Hatásfoka barnaszén használatánál a hivatalos megállapítás szerint 81.8 százalék.
5. A leggazdaságosabb és legideálisabb kályharendszer, mert a legolcsóbb tüzelőanyagból is körülbelül 50%-kal kevesebbet fogyaszt a közönséges kályhánál!
6. Egyszeri begyújtással folytonégést biztosít! Kezelést alig igényel! Széngázok nem fejlődhetnek!

**A MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
GYÁRTMÁNYA**

Hazai szenek tüzelésére legalkalmasabb!

Kérjen ingyenes árjegyzéket!

Egy vezércikkíró —

aki a politikai „Stillhalte” idején így ostorozza a közállapotokat.

Egy kispap beszédéből

... Ami pedig az Ausztria felé irányuló állatkivitellet illeti, mindent el fogunk követni, hogy megrvédjük az érdekeinket, mert saját magunkat védjük, ha a marhákat védjük.

KEDVES BORSSZEM JANKÓ!

Az egyik orvosgyetem boncolótermében nem férnek el a hallgatók, úgyhogy sokan — pad hiányában — az asztalokat, ablakmélyedéseket szállják meg és ott telepszének le. A szolgál emiatt orrot

kapott a professzortól. Hogy újabb keletlenlenség ne érje, úgy segített a bajon, hogy cédulákat ragasztott ki az egyes helyekre, még pedig a következőképpen:

Tanár úr helye
Nem foglalható el

Tanársegédek helye
Nem foglalható el

Hullák helye
Elfoglalható

WEISZ MARISKA

V, LIPÓT KÖRÚT 22

**Függönyök. Terítők.
Divatos kézimunkák.**

Felsőgallán így csinálják...

Olvassuk, hogy községi bíró úr egymaga két helyet foglal el, másodsor: füttyül az európai udvariasságra, sőt a magyar lovagiasságra is, harmadszor: nem talált más megoldást a rendőrtiszt, mint az erőszakot. Hasonló esetben azt ajánljuk, hogy az ilyen községi bírót magára kell hagyni saját illemkódexével, de még célszerűbb volna, ha a felsőgallai és hozzá hasonló kultúrházakban a nőkkel szemben való viselkedésből tartanának előadást.

ARANYKÖPÉSEK

Ábelnek az volt a pephé, hogy nem volt egy harmadik testvére, aki megmentette volna, — mondják az optimisták. A pesszimisták ezt mondják: ki tudja?

A cégtársak egymáshoz való viszonya olyan, mint némely házastársé: az egyik nem tudja, mit csinál a másik.

A feleség olyan, mint az ebéd. A szerető olyan, mint a vacsora: kétszer anynyiba kerül.

Karádi Emil

HYPEROL szájvíz-
tabletta

ideális száj- és toroköblögető

BORSSZEMEK

Én is az Állam vagyok, de csak addig, amíg az Állam nem vesz el tőlem többet, mint amennyit ad.

*

Szellemes az, aki egy kérdésre egyformán értékes, többféle választ is tud adni. Okos az, aki kellő időben, kellő helyen és súllyal ad egyféle választ.

*

Az ünnepnapot csak a dologtalan tudja igazán élvezni: ilyenkor nem furdálja a lelkiismeret.

Kolozs Gyula

Nem történt semmi...

A Földhitelbank újra megnyitotta helyiségeit. A Nemzeti Bank devizakiutaló osztálya költözött oda. Az ügyvitel a régi maradt. Pénzt most sem kap senki.

Az Andrássy úti divatüzletben

— Mit szól hozzá, Komlós úr, mennyi baj van újabban az ingekkel! — mondta egy humorista a népszerű Andrássy úti divatkereskedőnek.

— Hogy érti ezt, mester? — kérdezte Komlós.

— Hát itt van például a *dömping*, aztán a *clearing*, vagy tesztem: *Nanking*.

— Az lehet, de a *Komlós-ing* miatt még egyetlen vevőnek se volt panasza.

GYENES OKTOGON

Teréz körút 18

NEM VESZÉK ÚJAT,

mert a **PURGATORIUM** rongyos

nyakkendőt, fehérneműt javít, alakít.

Műstoppol, szemfelszed, fejél, talpal, stoppol fillérékért.

Írjon, munkáért megyünk.

BORSSZEM JANKÓ U. 7.
- AUL 890-83 -

Alapítási év 1910
Hazánk első bélyegháza

BUDAPESTI BÉLYEGTŐZSDE

Legújabb árjegyzékünk
20 fillér levébélyeg ellenében,
mely az első vásárlásnál
levonható

Budapest
Kossuth Lajos u. 7.

A parlament előtt

— Szép kis produkció, mondhatom...
Most piszkálnak bennünket az elköltött
milliókért, mikor már nincs egy *Vass*-unk
se...

==

A szórakozott ember mondásai

— A történetek után csak érthető, hogy
nekem most mindenki él, aki *gyanus*.

*

— Mit szoltok ehhez a kis színésznő-
höz? ... Ugy látszik, mostanában nagyon
rájár a *rúdjá*.

64. évfolyam, 23. (3189.) szám

Felelős szerkesztő és kiadó:

MOLNÁR JENŐ dr.

Művészeti főmunkatárs:

GÁSPÁR ANTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, Mozsár uca 9. Tel.: A. 233-24

Lapfőlapjdonos:

Borsszem Jankó Lapkiadó Rt.

Igazgató: MOLNÁR EMIL

A BORSSZEM JANKÓ előfizetési árai:

Egész évre 20 pengő — fillér

Félévre 10 pengő 50 fillér

Negyedévre 5 pengő 50 fillér

Biró Miklós nyomtatni műintézet Rt. nyomása.

VII. Rózsa uca 25.

Felelős: Sándor Zsigmond igazgató.

A BORSSZEM JANKÓ RÉBUSZAI

I.

Angol kamgarn ség

II.

tla tla ,

III.

Élet Élet
Vénusz

Megfejtése a *Borsszem Jankó* jövő számában. A helyes megfejtők a következő jutalmakban részesülnek:

1.

Sternberg

RÁKÓCZI ÚT 60
Kir. Udvari Hangszergyár
GRAMOFON LEMEZ

2.

1 doboz **DESSERT**
„Cadeau“ csokoládéárugyár rt.
Budapest VI, Izabella u. 88. gyártmánya

3.

EGY DARAB MŰVÉSZI FÉNYKÉP
Kis Pál koszorus fényképész-mű-
terméből. VII, Király ucca 51. sz.

4.

Egygobeline-párnaalap fonallal
WEISZ MARISKÁ-tól
V. Lipót körút 22

5.

Egy jumper brúz
FENYVES divatáruházából
CALVIN-TÉR 7

6.

3 darab művészi levelezőlap
BRUNHUBER
udvari és kamarai fény-
képész műterméből, Buda-
pest VIII, Baross ucca 61.

7.

Egy üveg kölnivíz
FRITZ ZSIGMOND illatszertárából
Rákóczi út 4
Külön manikűr-terem. Manikűr 40 fillér

A *Borsszem Jankó* múlt számában kö-
zölt rébuszok megfejtése: I. A *konzek-
vencia levonása*. II. *Határsértés*. III.
Elégtétel. A megfejtők közül *Arvai Re-
zső, Bolgár Ica, Kálmán Antal, Müller*
Vera, Bruckner Zoltán, Major István,
Gergely Margit, Reichert Gusztáv és
Szabó István kaptak jutalmat.

Az

ESTIKURIR

a liberális
polgárság lapja
Mindenki olvassa

Olvassa a

MAGYAR
HIRLAP-ot,

a magyar értel-
miség legkitü-
nőbb napilapját